herpy

GRODOR

Sambava Tomato Frog

Dyscophus guineti

Dyscophus guineti är en kraftig, rund och halvt grävande groda från Madagaskars östra regnskog. Honan är rödorange och upp till 10 cm, hanen mindre och mer gulaktig. På dagen ligger den nergrävd, på natten jagar den, och den är lugn och robust att hålla när temperatur, fukt och hygien är i ordning.

Familj: Microhylidae **Mild hudgift**

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**6-10 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**6-10 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Marklevande och grävande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Hudgift	**Mild** Tvätta händerna efter kontakt och håll fingrarna borta från ögon och mun
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 35 × 35 cm** L × B × H för 3 vuxna djur
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
Vatten	**Vattenskål**
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter och maskar/sniglar**
Hålls	**Ensamma, parvis eller i grupp**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodyngel i vatten**
Äggläggning	**I vatten**
Könsmogen	**9-24 mån.**
Ägg per läggning	**200-3 000**
Kläckning	**2-4 dagar**
Larvtid	**28-45 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Färdigfoder**
Yngelvård	**Ingen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Bilaga II**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Dyscophus guineti är en tung, rundkroppad groda i familjen Microhylidae. Ryggskinnet är slätt, och en fåll löper längs varje sida av ryggen. Honorna är klart större än hanarna: ungefär 9-10 cm från nos till kloak mot hanarnas 6-7 cm. Honan är rödorange på ryggen, ofta med fina nätliknande teckningar och vanligen en mörk, rutformad teckning, medan hanen är gulaktig till mer dämpat orange. Buken är vitaktig, och ett mörkare band löper från ögat ner längs sidan. Ungdjuren är ljusbruna och får de varma färgerna först allteftersom de växer. Färgen hänger också ihop med fodret: karotenoider gör grodorna tydligt mer färgstarka.

Arten beskrevs 1875 som *Kaloula guineti* och är uppkallad efter Guinet, en fransk köpman i Sambava, som skaffade det första exemplaret. Den liknar *Dyscophus antongilii* mycket och känns främst igen på färgen och sidobandet. Det är *D. guineti* som oftast finns i handeln, ibland felaktigt såld som *Dyscophus insularis*. Djur i fångenskap blir i genomsnitt omkring 6 år och kan nå 10.

När den hotas blåser grodan upp sig, och om den grips avger huden ett tjockt, vitt och klibbigt sekret. Hos släktet verkar sekretet bedövande på angriparens ögon och mun, och det har ibland gett allergiska reaktioner hos människor, dock aldrig farliga. Ungdjur som sitter tätt ihop kan förgifta varandra genom huden. Hudgiftet har därför satts till milt: undvik hantering, tvätta genast bort sekret från händerna, och rör inte ögon och mun förrän händerna är noga tvättade.

Utbredning och livsmiljö

Dyscophus guineti lever bara på Madagaskar, i det östra regnskogsbältet. De flesta fynden ligger i östra centrala Madagaskar mellan Antsihanaka vid sjön Alaotra och Fierenana, med enstaka isolerade fynd längre söderut, vid Vondrozo och Soavala. Typlokalen Sambava i nordost har inte bekräftats sedan beskrivningen.

Grodan lever dolt och finns sannolikt på fler ställen än fynden visar. På en del ställen lever den sida vid sida med *D. antongilii*.

> **Naturlig utbredning:** Madagaskar.

LIVSMILJÖ

Dyscophus guineti lever i regnskog på 150-900 meters höjd och verkar föredra plan terräng med långsamt rinnande eller stillastående vatten. Den finns också i sumpmarker och mossar och i kraftigt nedbruten tidigare skog. På dagen ligger den i lövlagret på skogsbotten och blir aktiv på natten. Under regntiden leker den i sumpmarker och översvämmade områden längs vattendrag.

Klimatet är varmt och fuktigt med kraftigt regn sent på våren och under sommaren, och leken hänger nära samman med regnet. Arten är lokalt vanlig och står som livskraftig (LC) hos IUCN, men den tål bara begränsad nedbrytning av livsmiljön och hotas av svedjebruk, skogsavverkning, kolbränning, överbetning och plantager med eukalyptus.

Skötsel

TERRARIET

Ett par eller tre djur behöver ett terrarium på minst 60 × 35 × 35 cm (längd × bredd × höjd). Bottenytan betyder mer än höjden, för *D. guineti* lever på marken och gräver. Ungar klarar sig bäst två och två i ett mindre terrarium på omkring 40 liter, där de lättare hittar fodret.

Botten är det viktigaste valet. Kokosfiber eller en jordblandning utan gödning, bekämpningsmedel och ogräsmedel är bäst, eftersom grodan kan gräva ner sig och botten håller kvar fukten utan att snabbt ruttna. Lägg minst 5 cm, gärna mer, och täck med ett lager torra blad, till exempel från *Terminalia catappa* eller magnolia, som grodan gömmer sig under och som minskar risken för att den sväljer bottenmaterial. Undvik granbark och fint grus.

Drivved och korkbark ger gömslen och något att klättra på om natten. Robusta växter som pothos kan användas, men små och spinkiga växter trampas ner eller grävs upp, så konstgjorda växter är ett bra alternativ. Ett nätlock ger den ventilation som arten behöver; täck en del av det med glas om terrariet torkar ut för snabbt. Byt hela botten varannan månad, och ta bort träck och foderrester löpande.

TEMPERATUR

Dyscophus guineti tål ett brett temperaturspann och trivs bra vid vanlig rumstemperatur. På dagen ska det vara 22-27 °C och på natten 18-21 °C. Grodan tål en enstaka natt ner till 15 °C, men temperaturer ett gott stycke över 27 °C kan döda den. Arten behöver ingen varm hotspot.

Använd en exakt termometer och mät på flera ställen, även nere vid botten där grodan uppehåller sig. I ett stort terrarium kan det vara varmt under lampan och för kallt i motsatta hörnet. Svala, våta och smutsiga förhållanden är en av de vanligaste orsakerna till sjukdom. Saknas värme kan en svag värmelampa eller en termostatstyrd värmematta under en del av terrariet hjälpa.

En regelbunden vintervila är inte nödvändig, men en svalare och torrare period kan ges på vintern, särskilt för *D. antongilii*, och den används också för att få igång aveln.

Läs mer: Värme och temperatur Läs mer: Vintervila och årstider

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska ligga på 60-80 %. Duscha lätt en gång om dagen eller varannan till var tredje dag, beroende på hur snabbt terrariet torkar, och använd en hygrometer. Fukten i substratet är det viktigaste: det ska vara fuktigt, men inte blött, och när substratet är rätt brukar luftfuktigheten också vara det.

Konstant blött substrat och stillastående luft ger bakterie- och svampinfektioner och luftvägsproblem, så ventilationen får aldrig offras för fuktens skull.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Ställ in en vattenskål med avklorerat vatten, så stor att grodan kan sitta i den, och minst så djup som grodan är hög. De flesta grodor badar i skålen på natten, så byt vattnet varje morgon. Kranvatten behandlas med ett akvariemedel som tar bort klor och kloramin. Grodan tar upp vatten genom huden, så skålen får aldrig rengöras med tvål.

För avel ska grodorna ha tillgång till en stor vattenyta eller en regnkammare; se under parring. Grodynglen är mycket känsliga för vattenkvaliteten: kranvatten som har stått ett dygn kan fungera bra, medan vatten från ett annat vattenverk kan döda en hel kull inom tio dagar. Har du dåligt kranvatten kan osmosvatten vara en lösning, men det är inte prövat för arten.

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och behöver inte UVB, men ett svagt UVB-ljus (ungefär Ferguson-zon 1) skadar inte och kan ges. För levande växter används ett dagsljusrör som för akvarier.

Håll ljuset tänt omkring 12 timmar om dagen styrt av en timer. Grodan tillbringar största delen av dagen nergrävd eller under löv och ska alltid kunna gömma sig för ljuset.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Dyscophus guineti äter bara levande föda. Munnen är mindre än den runda kroppen antyder, så foderdjuren ska vara ungefär lika stora som avståndet mellan ögonen eller något mindre: syrsor och små dubia-kackerlackor på högst 13 mm till vuxna och omkring 6 mm till ungdjur. Daggmaskar är ett utmärkt foder och kan klippas itu till mindre djur. Vuxna kan matas nästan uteslutande med daggmaskar och skalfria sniglar; det mjuka fodret ger troligen bättre kondition och kan utlösa leken. Ungdjuren föredrar syrsor och tar daggmaskar först vid 4-5 cm. Vaxmott-larver, mjölmaskar, soldatflugelarver och flugelarver är godbitar som ges då och då.

Vuxna får 3-6 syrsor flera gånger i veckan eller daggmaskar två gånger i veckan, ungdjur dagligen. Springer det fortfarande syrsor omkring efter ett par timmar får grodan för mycket. Pudra fodret med ett vitamin- och mineraltillskott vid varannan utfodring till vuxna och vid varje utfodring till ungdjur, och ge gärna ett karotenoidtillskott för färgens skull. Mata i en skål, eller i vatten, så att grodan inte sväljer substrat tillsammans med bytet.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel

BETEENDE OCH HANTERING

Dyscophus guineti är lugn och hemlighetsfull. Den ligger största delen av dagen nergrävd och kommer fram på natten. Vuxna djur kan bli något tama, men tål i bästa fall hantering, så ta bara upp den när det är nödvändigt. Olja och tvålrester på människohud kan skada grodan, så skölj händerna noga före och efter. Ser du det vita, klibbiga sekretet är grodan stressad.

Flera djur kan hållas ihop när det finns tillräckligt med utrymme; hanarna är sällan aggressiva utanför lektiden. Håll bara djur av samma ålder och storlek ihop, och blanda inte *D. guineti* med andra arter: det ger stress, kan överföra sjukdomar och parasiter, och en del grodors sekret är dödliga för andra paddor.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Kön bestäms lätt på storleken: vuxna honor blir upp till 10 cm, hanarna sällan över 6-7 cm. Honorna är också rödare, hanarna mer orange eller gulaktiga, och hos hanarna kan man ofta se könsorganen som två vita linjer under huden på buken.

Ungarna växer snabbt och kan nå vuxen storlek inom ett år. I släktet blir djuren könsmogna vid 9-14 månader, men en hona bör vara minst två år innan hon används i avel. En exakt ålder för *D. guineti* är inte dokumenterad.

PARNING

Dyscophus guineti är svår att föda upp utan hormoner, och hormonbehandling har länge varit den vanliga vägen. Det rekommenderade tillvägagångssättet utan hormoner är en lång torr period följd av gradvis stigande fukt och riklig utfodring, varefter djuren flyttas till en regnkammare där det regnar på konstgjord väg.

Det räcker dock inte i sig: regn kan få paren i amplexus utan att det blir några ägg. Avgörande är fodret: nästan uteslutande daggmaskar och sniglar, givna i vatten. Hanarna kväker på natten, särskilt efter regn. Vid parningen griper hanen honan bakifrån, och äggen befruktas i vattnet.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Äggen läggs i vatten, i naturen i sumpmarker och översvämmade områden. Honan lägger flera hundra ägg, i fångenskap 1.000-1.500, men antalet varierar mycket: en kull kan ge från omkring 40 till över 3.000 grodyngel. Det kan ta över 50 minuter att lägga alla äggen. Det finns ingen yngelvård, och de vuxna flyttas ut så att äggen och grodynglen får ro.

Grodynglen kläcks efter ungefär tre dagar. De har inte fullt utvecklade mundelar och kan varken äta alger, piller, flingor eller kött, inte heller döda syskon. I stället simmar de omkring och filtrerar födan ur vattnet. Mal fiskfoder till ett mycket fint pulver, till exempel i en gammal kaffekvarn, och rör ut det i vattnet i små portioner. Vattenkvaliteten är avgörande; se under vatten. Håll vattnet rent, och dela upp stora kullar i flera kärl.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

De flesta grodyngel är omvandlade efter 4-6 veckor. Hos den nära släktingen *D. antongilii* tar det 45-60 dagar.

När frambenen kommer fram ska ungarna kunna ta sig upp ur vattnet. Sänk vattenståndet, och lägg i flytande växter, stenar eller lutande bark så att de inte drunknar. Flytta de omvandlade ungarna till ett fuktigt uppfödningsterrarium. Hur länge grodynglen slutar äta, och hur stora ungarna är vid omvandlingen, är inte dokumenterat för arten.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungdjuren är ljusbruna och hålls i ett enkelt terrarium med fuktig kokosfiber eller fuktigt hushållspapper, gömslen och en låg vattenskål. Ungdjuren är inte kannibaler, men de utvecklar hudgift och kan förgifta varandra när de sitter i högar. Förgiftade ungdjur blir slöa och vänder sig inte om när de läggs på rygg, så skölj ungdjuren regelbundet när de håller ihop. Håll dem därför inte för tätt, byt substratet ofta, och se alltid till att ventilationen är god.

Mata dagligen med syrsor på omkring 6 mm och andra små insekter, alltid pudrade med tillskott. Ungdjuren växer snabbt och får de röda färgerna allteftersom de blir könsmogna. Kom ihåg att ungdjuren omfattas av CITES, och att det tar tid att skaffa handlingar innan de kan säljas.

Hälsa och vanliga misstag

Dyscophus guineti är robust, och de flesta problem beror på miljön eller hygienen. De typiska felen är:

- Kalla, blöta och smutsiga förhållanden. Det ger bakterieinfektioner, som kan visa sig som röda eller skära områden på buken och benen, uppsvälldhet eller osäkra rörelser, där grodan välter över på rygg.
- För hög temperatur, en bra bit över 27 °C, kan döda grodan.
- Stillastående luft, som ger luftvägsproblem.
- Brist på vitaminer och mineraler. Pudra fodret.
- Övermatning. Grodan är glupsk och blir lätt fet.
- Parasiter och dålig kondition hos vildfångade djur. Köp helst uppfödda djur.
- Klor, kloramin eller tvålrester i vattnet och på händerna.
- Odontom, tumörer som utgår från tänderna, kan förekomma hos arten.

En frisk groda är rund, har klara ögon och gräver ner sig på dagen. En frisk vuxen kan utan problem gå en vecka utan föda. Isolera en sjuk groda i ett rent terrarium med rätt förhållanden, och sök en veterinär med kunskap om paddor om den är slö, osäker i rörelserna, uppsvälld eller slutar äta.

Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.